Advokaten Agneta

Agneta Gustafsson är advokat vid Advokatbyrån Nywa. I Bil & Bostad förklarar hon varannan vecka juridiska ord och begrepp samt svarar på läsarnas frågor om juridik, främst om avtalsrätt och bostadsköp.

Om störande musik och vattenskoteråkning

Hej Agneta,
Jag har en vän som fått böter och undrar om det innebär att han får en prick i brottsregistret? Det var flera personer i bilen med hög musik, men min vän fick böter fast det var en annan person som höjde volymen. Vem är ansvarig om det är andra personer i bilen som spelar hög musik? Jag uppskattar om du kan svara mig eftersom jag inte vill att det ska hända min vän fler gånger.

Med vänlig hälsning,
Linda

Hej,
Tack för dina frågor. Som du kanske har sett på nyheterna har vissa personer som i sommar buskört vattenskotrar eller spelat hög störande musik från bilar bötfällts. Även om musiken uppskattas av bilens ägare och medpassagerare är det inte alla som är lika förtjusta. Hög och störande musik är en vanlig orsak till att människor kontaktar polisen.

Tidigare har det varit omständligt för polisen att utreda och lagföra personer som stör allmänheten genom hög musik eller vattenskoteråkning. Genom ett beslut av Riksåklagaren är det från och med den 1 juli 2021 möjligt för polisen att utfärda ordningsbot för *förargelseväckande beteende* till person som för oljud på allmän plats genom *hög musik* eller för den som *kör vattenskoter på ett störande sätt*. Beslutet grundar sig bland annat på att störningarna som allmänheten drabbas av på ett smidigare sätt ska kunna utredas och lagföras av polisen.

Ordningsbot är en typ av böter som får utfärdas direkt på plats av polis och tullanställda. Ordningsboten för den som spelar så hög musik att den stör allmänheten är 1000 kronor. Ordningsboten är 1500 kronor för störande vattenskoteråkning. Andra brott som kan medföra ordningsbot är förargelseväckande beteende genom offentlig urinering som har en bot om 800 kronor, underlåtenhet att medföra körkort med bot om 500 kronor, nedskräpningsförseelse med bot om 800 kronor, brott mot vissa regler för att förhindra spridning av sjukdomen Covid med bot om 2000 kronor samt ett stort antal olika brott mot trafikförordningen. Det är Riksåklagaren som beslutar vilka mindre allvarliga lagöverträdelser som ska kunna medföra ordningsbot av polis eller tull samt botens storlek.

En ordningsbot kan utfärdas för hög musik på allmän plats som stör allmänheten, det vill säga inte enbart musik som kommer från bilar. Frågan om vem som egentligen bär *ansvaret* för den höga musiken

> Frågan om vem som egentligen bär ansvaret för den höga musiken som spelas på ett störande sätt beror på omständigheterna i det enskilda fallet. När det gäller bilar är det föraren till bilen som har det största ansvaret.

som spelas på ett störande sätt beror på omständigheterna i det enskilda fallet. När det gäller bilar är det föraren till bilen som har det största ansvaret och därmed är den som normalt kan få ordningsboten. Andra personer i bilen kan också bli föremål för boten beroende på deras agerande samt vilken inverkan de har på musiken som spelas. När det gäller störande vattenskoterkörning är det föraren som är ansvarig och får ordningsboten.

Om den som är ansvarig för störningen accepterar ordningsboten för det förargelseväckande beteendet likställs ordningsboten med en av domstol *lagakraftvunnen dom*. Att en dom vunnit laga kraft innebär att domen gäller och inte kan överklagas.

Beträffande frågan om din vän som fått ordningsbot har en så kallad prick i brottsregistret är svaret ja. Ordningsboten för det förargelseväckande registreras i *belastningsregistret*, vilket allmänt brukar kallas för brottsregistret. Belastningsregistret förs av Polismyndigheten, som sammanställer information om en persons tidigare brottslighet. Ordningsboten finns i belastningsregistret under en tid om fem år, varefter uppgiften tas bort ur registret.

Avslutningsvis, om du någon gång förlorat en match eller ett spel kan du ta med dig dessa kloka ord av Dalai Lama. *”När du förlorar, glöm då inte att lära dig något av det.”*

AGNETA GUSTAFSSON
Advokat,
Advokatbyrån Nywa

Har du en fråga? Skriv till Agneta!
Om du har funderingar kring bostadsköp, bilköp, juridik eller avtal, skicka din fråga till Agneta på e-postadressen advokaten@nywa.nu.

Vänligen notera att alla upplysningar enbart är informativa och inte utgör legal rådgivning. Rättslig rådgivning kan endast lämnas av advokat eller jurist som erhållit handlingar och fullständig information om omständigheterna i det enskilda fallet.

Bilar från A till Ö

Varför heter bilarna som de gör? Umeås största bil- och språknörd, Fredrik Andersson, söker svar på denna och andra frågor i en faktafylld artikelserie om gamla och nya bilar.

FOTO: BONHAMS

Inte det idag mest kända bilmärket, men ändå eftertraktat. Denna Delaugère Clayette 24hp Type 4A såldes för cirka 1,5 miljoner kronor på auktion på Bonhams.

Delaugère Clayette – nya namn nästan jämt

Varför känner så få till biltillverkaren Delaugère Clayette? Är det för att ingen hann lära sig namnet innan det var dags att byta?

Den franska prepositionen *de* betyder ”från” och efternamnet *Delaugère* betecknade troligen från början en person som kom från någon plats som hette Laugère eller liknande. En by som heter Laugère finns i departementet Cher i centrala Frankrike. I en latinsk text från 1309 skrevs byns namn *Augeria*, vilket sedan blev *Augère* på franska. Det inledande L:et torde vara ett resultat av att namnet sammansmält med sin bestämda artikel så att L’Augère blivit Laugère. I Chers granndepartement Allier finns slottet Château de l’Augère. Slottets namn ska enligt flera källor komma från latinets *augeria* som ska ha betytt ”vattenhål”.

Jag har inte kunnat få denna betydelse bekräftad och är skeptisk – själv skulle jag snarare gissa att namnet har att göra med det latinska verbet *augere*, som betyder bland annat ”låta växa”. Augeria förekommer också i sammansättningen *Silva Augeria* (det latinska namnet på den schweiziska orten Churwalden) samt som latinskt personnamn – ofta som en förvanskning av liknande latinska namn men också som en latiniserad form av det franska efternamnet *Augier*.

Far och son blev bröder

Efternamnet Delaugère är ovanligt, men minst ovanligt har det under det senaste seklet varit i ett annat av Chers granndepartement: Loiret. Där föddes 1810 Jean-Pierre Delaugère. År 1864 grundade han ett vagnstillverkningsföretag i staden Orléans i Loiret. Detta gjorde han tillsammans med sin son Henri (1839-1908) och företaget fick följaktligen namnet *Delaugère Père et Fils* (”far och son Delaugère”). Delaugère den äldre dog 1868. Några år senare gick hans andra son, Émile, in i familjeföretaget, vars namn då ändrades till *Delaugère frères* (”bröderna Delaugère”). År 1890 blev Henris äldsta son Félix (1864-1934) en del av firman.

De där Delaugère tyckte tydligen att det var viktigt att företagsnamnet korrekt återgav ägarförhållandena, så 1890 var det alltså dags att byta namn igen. Men kanske blev det för krångligt att heta något som betydde ”bröderna Delaugère samt sonen till en av dessa båda bröder”, ty denna gång valde man att byta till namnet *Delaugère et Cie*. *Cie* är förkortning av compagnie, som betyder ”kompani”. Det nya företagsnamnet kan således översättas till ”Delaugère och Co.” eller ”Delaugère m. fl.”. Att man alltså avstod ifrån att alltför ingående redovisa hur de olika Delaugèredelägarna var släkt med varandra innebar att familjeföretaget från denna stund var väl förberett för fler förändringar.

Välbyggda vagnar gav företaget ett gott rykte i Orléans med omnejd. Men som så många andra karosstillverkare och vagnmakare vid denna tid lockades familjen Delaugère av motorfordonstillverkningens möjligheter. Brödernas och (bror)sonens bolag började bygga motorer i mitten av 1890-talet. På bilsalongen i Paris 1898 visade Delaugère et Cie. sin första automobil. Den hade tre hjul och en encylindrig 500-kubiksmotor. Sedan kom fler modeller och strax efter sekelskiftet hade biltillverkningen fått upp farten ordentligt.

Blev ett med två Clayette

Att kalla företaget Delaugère et Cie. borde ju vara att gardera sig inför alla möjliga olika sammansättningar av ägare (åtminstone så länge någon av dem hette Delaugère). Ändå kunde det krångla till sig. År 1906 gick Delaugère et Cie. nämligen samman med de motortillverkande bröderna Henri och Maurice Clayette. Att ytterligare en Henri hade dykt upp utgjorde nog inget större problem. Men tydligen ville även bröderna Clayette att deras efternamn skulle synas i firmans – och bilmärkets – namn. Företagsnamnet ändrades således till *SA des Éts Delaugère, Clayette Frères et Compagnie*. I detta namn står förkortningen *SA* för *société anonyme* (en företagsform som närmast motsvarar aktiebolag) och *Éts* för *établissements*, som betyder bland annat ”anläggning”, ”inrättning” eller ”företag”). I dagligt tal blev det *Delaugère, Clayette et Cie*, vilket också var det som kom att stå på bilmärkets emblem. Ursprunget till efternamnet Clayette är oklart men det franska ordet *clayette* betyder ungefär ”hylla som är gjord av ribbor, spjälor eller trådar”.

År 1926 köptes företaget upp av Panhard, som lade ner tillverkningen av bilmärket Delaugère Clayette. Vi det laget hade Delaugère Clayette tillverkat luxuösa kvalitetsbilar i mer än 20 år. Ändå är märket relativt okänt utanför Frankrike, vilket torde bero på att mycket få bilar – om ens några – exporterades.

FREDRIK ANDERSSON
Bil- och språkfantast